MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajain äänenkannattaja – Perustettu 1916
Päätoimittaja Mikael Pentikäinen
Toimituspäälliköt Jussi Martikainen, Tiina Taipale

Tsiprasin mielestä Kreikan ongelma ei ole vain Kreikan ongelma, vaan koko euroalue on samassa veneessä. **PÄIVI ISOTALUS KAUPPALEHDESSÄ**

Sopimus ei synny ilman johtajuutta

Suomen talouskasvu on pudonnut muun Euroopan tahdista. EU-komission kuukausi sitten julkistaman talousennusteen mukaan Suomen talous kasvaa tänä vuonna toiseksi hitaimmin Kyproksen jälkeen.

Tilanteen vakavuutta kuvaa, että samaan aikaan kun komissio laski Suomen kasvuennustetta, nostettiin muun euroalueen ja koko EU:n kasvuennustetta. EU-alueen talouden vauhtia kiihdyttävät muun muassa alhainen öljyn hinta, vakaa talouskasvu muualla maailmassa, euron arvon heikkeneminen ja Euroopan keskuspankin elvytystoimet.

Edellä mainittujen asioiden luulisi vauhdittavan Suomenkin taloutta, mutta näin ei näytä käyvän. Kasvu on hidasta ja velkaantuminen jatkuu.

Ei ollut yllätys, että Suomi sai komissiolta vakavan varoituksen talouskurisääntöjen rikkomisesta. EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen perusteella komissio puuttuu jäsenmaan talouden pitoon, jos julkisen talouden vaje ylittää kolme prosenttia bkt:stä kahtena vuotena peräkkäin. Samoin käy, jos jäsenmaan julkinen velka ylittää 60 prosenttia bkt:stä.

Suomi rikkoo näitä molempia sääntöjä.

Suomen taloustilanne oli ennen eduskuntavaaleja kaikkien puolue- ja työmarkkinajohtajien tiedossa. Erityisen hyvin tilanteesta olivat selvillä edellisten hallitusten valtiovarainministerit. Teot talouskasvun aikaansaamiseksi jäivät kuitenkin tekemättä.

Tuore pääministeri Juha Sipilä (kesk.) puhui jo ennen vaaleja yhteiskuntasopimuksen välttämättömyydestä. Vaalien jälkeen Sipilä yritti saada yhteiskuntasopimuksen aikaan ennen varsinaisia hallitusneuvotteluja. Hanke osoittautui hyvästä yrityksestä huolimatta liian kovaksi palaksi työmarkkinajärjestöille.

Sipilän hallituksen ohjelma nostatti ammattiyhdistysliikkeessä myrskyn, koska yhteiskuntasopimus on oleellinen osa ohjelmaan. Elleivät työmarkkinajärjestöt pääse sopuun viiden prosentin kilpailukykyloikasta, luvassa on lisää verojen korotuksia ja menoleikkauksia.

Työntekijäjärjestöjen mielestä hallitus kiristää. Vastavetona järjestöt ovat ilmoittaneet omia ehtojaan yhteiskuntasopimusneuvottelujen aloittamiselle. Osa liitoista on ilmoittanut, että hallituksen toimet vaarantavat myös työllisyys- ja kasvusopimuksen mahdollisen jatkon.

Hallituksen perääntyminen ansiosidonnaisen työttömyyskorvauksen leikkaamisesta helpottaa neuvottelutilannetta, mutta yhteiskuntasopimus on osaltaan ajautunut konkeloon. Edes neuvottelujen mahdollisesta aikataulusta ei ole yhteistä näkemystä.

Lauri Lylyn johtama SAK haluaisi lykätä neuvotteluja yhteiskuntasopimuksesta.

Luottamusta hallituksen, ammattiyhdistysliikkeen ja työnantajajärjestöjen kesken ei ole tällä hetkellä riittävästi. Toivottavasti kuitenkin löytyy yhteinen näkemys Suomen tilanteesta ja siitä, että jotakin kilpailukyvyn parantamiseksi pitää tehdä.

Syntyneen konkelon purkamiseksi tarvitaan luottamuksen lisäksi johtajuutta. Nyt johtajuutta puuttuu, osapuolet asettavat omia ehtojaan ja puhuvat toistensa ohitse. Halu ymmärtää kokonaisuutta puuttuu.

Pääministeri Sipilä osoitti hyvää johtajuutta hallituksen muodostamisen yhteydessä, mutta nyt hänen asemansa ei ole yhtä kiistaton. Aikakaan ei nyt riitä neuvottelujen johtamiseen.

Yhteiskuntasovun syntymisen kannalta voisi olla eduksi, jos neuvotteluja johtaisi ulkopuolinen henkilö. Hänen tehtävänään olisi saada neuvottelut käyntiin ja viedä prosessi päätökseen.

Akava ja SAK ovat esittäneet neuvotteluja yhteiskuntasopimuksesta siirrettäväksi vuodella eteenpäin. Suomen tilanne on niin vakava, ettei päätöksentekoa voida loputtomasti siirtää. Keskinäisessä nokitellussa aika kuluu ja muurit osapuolten välissä kasvavat. Arvovaltakysymykset eivät saisi nousta liian suuriksi.

Edessä on joka tapauksessa kipeitä päätöksiä. On tärkeää, että päätökset tehdään itse. Vaihtoehtona on, että päätökset tehdään Suomen ulkopuolella. Kreikan esimerkki osoittaa, että silloin kyyti on todella kylmää erityisesti vähäosaisille.

Halu ymmärtää kokonaisuutta puuttuu.

Jaksamista tuettava

Hallitusohjelmaan kirjattu 20 miljoonan euron leikkaus ei haukkaa maatalousyrittäjien oikeutta lomitukseen (MT 8.6.).

Lomitusjärjestelmässä saatiin tuntuvia säästöjä jo edellisellä hallituskaudella toimintaa tehostamalla.

Muun muassa kuukausipalkkaisten lomittajien työaika on saatu aiempaa tasaisemmin ja tehokkaammin käyttöön. Sen ansiosta osa- ja määräaikaisten lomittajien käyttöä on voitu vähentää.

Sosiaali- ja terveysministeriön työryhmä valmistelee parhaillaan uutta lomituspalvelulakia. Työryhmän puheenjohtajan Riitta Kuusiston mukaan esimerkiksi lomituksen kestot pyritään säilyttämään ennallaan.

Ministeriö odottaa EU-komission näkemystä Suomen alustaviin linjauksiin. EU:n kanta vaikuttaa muun muassa säästökeinojen arviointiin. Kiristyspaineita helpottaa, että valtiontalouden kehyksissä lomituksen rahantarve arvioitiin keväällä todellista suuremmaksi.

Suomessa oli kaikkiaan noin 21-000 vuosilomaan oikeutettua maatalousyrittäjää viime vuonna. Lomituspalveluita käyttäneiden määrä on vähentynyt viisi prosenttia vuosittain.

Lomituspalvelulain uudistamista pohtiva työryhmä paneutuu jatkossa lomitusjärjestelyjen tehokkaampaan suunnitteluun.

Valtaosa lomituksesta on kuntien kontolla. Itse järjestetyn lomituksen piirissä on vajaa kymmenesosa kaikista maatalousyrittäjistä.

Kuntien rooli voi kuitenkin muuttua. Asiantuntijoiden mielestä lomituspalvelu on markkinoilla toimimista, joten kuntien pitäisi yhtiöittää palvelutuotantonsa. Mitään pikaisia muutoksia ei kuitenkaan ole odotettavissa.

Talousahdingossa työtään tekevien maatalousyrittäjien jaksaminen on koetuksella. Siksi lomituspalveluiden turvaaminen on nyt entistäkin tärkeämpää.

YLIÖ

Kestävä kehitys on jokaisen vastuulla

Lähes 4000 tapahtumaa, tempausta ja kampanjaa 29 maassa juhlistivat viime viikolla vietettyä Euroopan Kestävän kehityksen viikkoa.

Teemaviikon tapahtumia oli eri puolilla Suomea yli kaksikymmentä. Viikon tavoitteena oli lisätä keskustelua aiheesta ja tuoda kestävän kehityksen eri ulottuvuudet lähemmäksi arkeamme.

Kehitys on kestävää, kun se turvaa nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet.

Ympäristöllisesti ja yhteiskunnallisesti kestävä kehitys pitää sisällään luonnonvarojen vastuullisen käytön, ilmastonmuutosta edistävän ympäristökuormituksen vähentämisen sekä yhteiskunnallisen ja taloudellisen oikeudenmukaisuuden.

Kyse on kestävästä elämäntavasta ja maapallon tulevaisuudesta.

Yhteistyötä tarvitaan

Kestävä kehitys vaatii onnistuakseen kansainvälistä yhteistyötä. Myönteiset ja kielteiset ilmiöt eivät tunne valtioiden rajoja, vaan keskinäinen riippuvuus on entistä voimakkaampaa.

Esimerkiksi Yhdistyneet Kansakunnat ja Euroopan Unioni ovat tehneet kestävän kehityksen linjauksia, joita toimeenpannaan kansallisella tasolla.

Suomessa kestävän kehityksen etenemistä koordinoi toimikunta, joka koostuu valtionhallinnon, elinkeinoelämän, kuntien, kansalaisjärjestöjen ja tieteen edustajista.

Toimikunta uudisti vuonna 2013 silloisen strategian osallistavammaksi Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumukseksi. Siihen sitoutuneet julkishallinnon sekä yritys- ja järjestökentän toimijat lupautuvat kaikessa työssään edistämään kestävää kehitystä. Tavoitteena on hyvinvoiva ja luonnon kantokyvyn rajoissa kasvava Suomi.

Maa- ja metsätaloudella on keskeinen rooli kestävässä kehityksessä. Suomalainen alan osaaminen tulisikin entistä vahvemmin yhdistää kehityspolitiikkaan ja näin tukea luonnonvarojen kestävää käyttöä myös kehittyvissä maissa, joissa köyhyys on iso ongelma, mutta luonnonvarat yleensä mittavat.

Luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen, tehokas ja tuottava maatalous, demokraattinen resurssien hallinta sekä oikeusperustaiset kysymykset kuten ihmisoikeudet, maanomistusoikeudet ja naisten roolin vahvistaminen tukevat ympäristöllisesti ja yhteiskunnallisesti kestävää kehitystä.

Tavoitteena on hyvinvoiva ja luonnon kantokyvyn rajoissa kasvava Suomi.

Pahimmillaan luonnonvarojen käytön huonot käytännöt ja kiistat johtavat konflikteihin ja lisäävät köyhyyttä.

Osallistava ja työllistävä vihreä talous on ollut osa Suomen kehityspolitiikkaa. Sen avulla on luotu ihmisarvoista työtä ja hyvinvointia hankemaissa sekä kehitetty luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Vastaavaa kestävän kehityksen tukemista tarvitaan myös tulevaisuudessa.

Ruokahävikki alas

Kansainvälisen ja kansallisen toiminnan lisäksi kestävää kehitystä toteutetaan alue- ja paikallistasolla. Kestäviä valintoja voidaan entistä enemmän tehdä myös työpaikoilla, perheissä ja yksilöiden elämässä.

Kestävän kehityksen sitoumuksessa mukana olevat suomalaiset toimijat ovat sitoutuneet esimerkiksi edistämään tasa-arvoisia mahdollisuuksia työhön, koulutukseen ja hyvinvointiin, hallinnon läpinäkyvyyttä ja ympäristöllistä kestävyyttä kaikessa toiminnassaan.

Arjen valinnoilla meistä jokainen voi kantaa ylisukupolvista vastuuta ja vaikuttaa maapallon kestävyyteen. Kestävillä asumisen, liikkumisen ja ruuan valinnoilla on merkitystä.

Entistä useampi voi suosia ympäristöystävällistä uusiutuvaa energiaa, valita vähähiilidioksidipäästöisen tavan liikkua sekä ostaa lähellä kasvanutta ja reiluilla pelisäännöillä tuotettua ruokaa.

Elintarviketeollisuus on tällä hetkellä yksi merkittävimpiä ilmastonmuutoksen aiheuttajia, mutta kestävän maatalouden menetelmillä ympäristökuormitusta voidaan hillitä. Ruuan alkuperätietoa kannattaa vaatia ja suosia kestävillä menetelmillä tuotettuja elintarvikkeita.

Myös ruokahävikkiä pienentämällä voidaan vaikuttaa maapallon tulevaisuuteen.

Suomessa heitetään pois vuosittain noin 400 miljoonaa kiloa syömäkelpoista ruokaa, josta kotitalouksien osuus on kolmannes. Pelkästään kotitalouksien ruokajätteen päästöt vastaavat 100 000 keskivertohenkilöauton hiilidioksidipäästöjä.

Vastuullisilla kulutuspäätöksillä osoitetaan myös arvostusta tuottajia kohtaan. Kun hankitaan vain se mitä tarvitaan, kierrätetään ja käytetään vettä ja ravinteita järkevästi, saadaan aikaan pitkälle ulottuvia positiivisia muutoksia.

Tieto lisää toimintaa

Kestävän kehityksen viikolla oli Suomessa mukana eri alojen järjestöjä ja yhteisöjä. Mukana oli tunnettuja toimijoita kuten Kela, SYKE ja Sitra, mutta myös pieniä kansalaisjärjestöjä ja verkostoja.

Ajatuspaja e2 on mukana sosiaalisen median #ajatuspata-kampanjalla, jolla kannustetaan ihmisiä kehittämään ja jakamaan ideoita vastuullisesta kuluttamisesta, ruokahävikin vähentämisestä ja lisäämään tietoa kestävästä maataloudesta.

Kampanjassa kerrotaan myös globaalista ruokaturvasta ja kestävän talouden mahdollisuuksista maailman ruoka- ja ympäristökriisien ratkaisussa.

Maailman isot ongelmat ovat edelleen akuutteja, vaikka kotimaisessa keskustelussa painottuvat muut asiat.

Kestävää kehitystä tapahtuu joka päivä kansainvälisellä, kansallisella ja itse kunkin arjen tasolla. Muutosten aikaansaaminen edellyttää tiedon lisäämistä ja tiedostamista.

Yksilön valinnoilla ja arvostuksilla voi olla kokoaan isompi vaikutus.

HELKA LAMMINKOSKI
Kirjoittaja on Ajatuspaja e2:n hankekoordinaattori.

TOIVANEN

KOLUMNI: ANTTI KANTOLA

Intohimon hämärä kohde

Maassa on uusi hallitus. Pääministeri on uusi, aiempaa hallituskokemusta hänellä ei ole. Myös monet muut ministerit ovat ensimmäisessä hallituksessaan. Uutuuden viehätyksen ja innostuksen aistii, kesään herännyt Suomi on täyttynyt tuoreiden ministereiden tuoreista ideoista.

Yhdessä asiassa uusi ministeristö on kuitenkin kuin edeltäjänsä. Niin kuin kaiketi jokainen hallitus tähän asti, myös Sipilän kabinetti haluaa uudistaa aluehallinnon.

Valtaosa tavallisista kansalaisista ei ymmärrä alue- ja kuntahallinnon jatkuvan myllläämisen tarvetta.

Tavis on tyhmä, poliitikko ei. Näin voimme määritellä: Poliitikko on ihminen, joka ymmärtää, että aluehallintoa on uudistettava. Vähintään kerran vaalikaudessa.

Ymmärtämättömästä kansasta huolimatta aluehallintoa on remontoitu tyydyttävästi. Lähimenneisyydessä on lopetettu läänit ja perustettu suurläänit, jotka on lopetettu ja joiden tilalle on perustettu avit ja elyt, jotka nyt lopetettaneen ja joiden tilalle perustettaneen vanhojen läänien kokoiset maakunnat, jotka voivat ottaa hoitaakseen myös sosiaali- ja terveystoimen järjestämisen alueellaan, jolloin voidaan lopettaa sairaanhoitopiirit eikä tarvitse perustaa viittä suurta sote-aluetta, joista edellinen hallitus ja oppositio yhdessä sopivat vain vähän aikaa sitten. Aivan välttämätöntä on, että maakunnat saavat verotusoikeuden.

Kansalaiset, medborgare, on saatava poliitikkojen tueksi.

antti.kantola@mt1.fi

Aluehallintoa on uudistettu, mutta nykyinen vauhti ei riitä.

Tavoitteeksi on asetettava, että Suomen aluehallinto uudistetaan kerran vuodessa. Näin nopea mylläystahti ei onnistu ilman kaikkien tukea. Kansalaiset, medborgare, on saatava poliitikkojen tueksi.

Aluehallinnon uudistaminen on *myytävä* kansan syvien rivien hiljaiselle enemmistölle. Uudistamisesta on tehtävä haluttu. Aluehallinnon uudistamisesta on tehtävä intohimon kohde. Ehkä hieman hämärä mutta ah' niin kiehtova.

Ei, ei, ei – tehtävä ei ole helppo. Mahdollinen se on silti.

Ratkaisu on vanha tuttu: Otetaan avuksi musiikki ja runous. Soljuvina sävelinä ja laadukkaana lyriikkana aluehallinnon uudistamisen tarve voidaan tarjoilla sopivina annospaloina.

Musiikin ja runouden liitto toimi jo viime vuosituhannella, kun valtaosa maakuntalauluista sävellettiin ja riimiteltiin.

Asialla oli ammattilaisten aateli: Collan, Hannikainen, Kianto, Klami, Merikanto, Sibelius...

Syntyi sävelmiä ja sanoja, joilla kansa omaksui maakunta-aatteen ja oppi ylistämään kotikulmiaan.

Laatuisat laulut ovat väkevä voima. Niillä on vahvistettu kansallista ja alueellista mutta myös ammatillista identiteettiä. Musiikin historia tuntee esimerkiksi kurti- ja partisaanivalssit.

Ehdotan, että aikailematta nimitetään laajapohjainen toimikunta ideoimaan lauluja aluehallinnon uudistamisen välttämättömyydestä.

Toimikuntaan tarvitaan sekä hallituspuolueiden että opposition edustus. Sana- ja säveltaiteilijoiden ikä- ja tyylihaitarin (myös muut instrumentit sallittuja) on oltava laaja.

Jos pannaan töpinäksi, aluehallinnon uudistamisen sana- ja sävelaarteisto saadaan käyttöön jo vuodeksi 2017, kun itsenäinen Suomi täyttää sata vuotta.

LEHTIKATSAUS

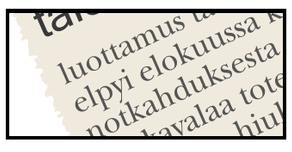

Turhaa leukailua

Poliittinen retoriikka on **Ilkan** mielestä harpannut uuteen ulottuvuuteen.

"Verbaalisilla kyvyillään jo oppositioaikoinaan loistanut ulkoministeri Timo Soini (ps.) ylläpitää ja herättää mitä mielenkiintoisimpia vertauskuvia.

Euroopan liberaalidemokraattien liiton Alden entinen puheenjohtaja Sir Graham Watson käännähti RKP:n puoluekokouksessa ja ehätti vertaamaan Soinin valintaa ulkoministeriksi kuin Dracula olisi valittu johtamaan veripankkia. Vampyyriksi ei Soinia ole ennen luonnehdittukaan.

Sir Watsonin kulttuuripinta petti ruotsinkielisten keskellä pahemman kerran. Suomen vankka demokratia ja päätöksenteko eivät tarvitse EU-tasolta tulevaa leukailua."

"Ulkoministeri Soinikin voisi rauhoittua ja siistiä kynänsä ja kielensä. Hallituspolitiikalta odotetaan muutakin kuin hauskoja sutkauksia."

Palkkamaltilla on kannatusta

Työntekijät näyttävät olevan **Etelä-Suomen Sanomien** mukaan valmiita palkkamalttiin.

"Toimihenkilökeskusjärjestö STTK:n Taloustutkimuksella teettämä tuore tutkimus osoittaa, että suomalaiset hyväksyvät mieluummin palkkamaltin 3-4 vuodeksi kuin työajan pidentämisen ilman palkankorotuksia.

Mielipidekyselyjen tulokset riippuvat pitkälti siitä miten asiaa kysytään. Iltalehden Taloustutkimuksella teettämän tutkimuksen mukaan yli puolet suomalaisista kannattaa Sipilän ajamaa yhteiskuntasopimusta, ja on myös valmiita 40 tunnin työviikkoon, jos sitä kompensoitaisiin veronalennuksilla ja hallitus luopuisi lisäleikkauksista.

Molemmat kyselyt osoittavat, että kansalaiset ymmärtävät tilanteen vakavuuden ja ovat valmiita tinkimään eduistaan, jotta Suomen talous saadaan nousuun."

Kivihiilellä vähän ystäviä

Helsingin Sanomat *pohtii kivihiilen tulevaisuutta.*

"Helsingin päätösten aika on pian: vaihtoehtona on tehdä Vuosaareen kokonaan uusi monipolttoainevoimala, joka käyttää polttoaineenaan pääosin metsähaketta, tai ostaa jatkoaikaa Hanasaarelle ja Salmisaarelle uudistamalla ne niin, että kivihiilen käyttöä voidaan vähentää."

"Hallituksen linjaus on enemmän tai vähemmän kehotus maan pääkaupungille vähentää riippuvuutta kivihiilestä, minkä lisäksi kehotusta vielä ryyditetään veropäätöksellä, joka nostaa pääkaupunkilaisten kaukolämpölaskua."